

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Institvtio De Salvtari Poenitentia Peccatoris

Viexmont, Claude de

Coloniae Agr., 1725

VD18 1361598X

Cap. III. Quòd Dei gratia temporalibus bonis est præferenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50113)

Mors æquo
pede omni-
um fores
palliat,
et sceptris
ligonibus
æquat.

Matth. 20.

Gratia Dei
hominum
rumoribus
præferenda.

te eripiat de manu Dei viuentis? qui te è la-
queo venantium eximat, & qui te saluum fa-
ciat? Quid tunc ex eorum dominio lucraberis?
an quia hic multorum Dominus extiteris, illic
à Rege regum, & Domino dominantium quid
plus habebis? Deus qui nullam personam ac-
ceptat, omnia opera æqua lance examinat: re-
gem non præponit pauperi, nec pauperem
postponit regi: quinimo secundum vniuscui-
usque opera sua, vnicuique merces est con-
stituta: illic fiunt nouissimi primi, & primi no-
uissimi.

Itaque, frater charissime, Deum time, &
homines non timebis: nec committas, vt dum
hominum vis captare fauorem, Dei incurras
offensam: vt dum hominum vis placere ocu-
lis, apud Deum & teipsum sis execrabilis. Non
te à restitutione facienda vanus hominum ru-
mor arceat, Dei timor omnem humanam ve-
recundiam à te abigat. Longè præstat homi-
nibus displicere, vt Deo placeas: quàm homi-
nibus placere, vt Deo displiceas.

QVOD DEI GRATIA TEMPO-
RALIBVS BONIS EST
PRÆFERENDA.

CAP. III.

Raptores
sæpius sunt
egeni.

AT dixeris: Si in integrum restituero, tan-
dem pauper & mendicus fieri pertime-
sco. R. Imò audeo dicere, frater cha-
rissime, quòd, iuxta illud Prouerb. 24. Qui
dat pauperi, non indigebit: qui despicit depre-
can-

cantem sustinebit inopiam. Si ipse sustinebit pauperiem, qui despicit deprecantem pauperem: tantò magis ipse pauperiem sustinebis, qui indigenti pauperi sua detrahis. Male enim disperit, quod est malè partum: nec vlli cui etiam rapina fœliciter cessit, gaudium duravit in postremum. Alii diuidunt propria, & ditiores fiunt: alii rapiunt non sua, & semper in egestate sunt. Qui calumniatur pauperem, vt augeat diuitias suas, dabit ipse ditiori & egebit. Nam plerunque, dum quis multa acquisiuit, in gulam & luxuriam totus diffluit, & malè acquisita peiùs expendit: quæ longo tempore congregauit auaritia, modico tempore consumunt gula & luxuria: aut etiam aliqua aduersitas sæpe interuenit, quæ longi temporis labores in momento eripit.

Malè partum peius dilabitur.

Prouerb. II.

Prouerb. 22.

Si iactaueris cogitatum tuum in Domino, ipse te enutriet: & si dignè ei inseruieris, omnia necessaria adiiciet, & sperantem in se non derelinquet. Qui sic fecit hominem, vt egeat alimento, non patietur eum perire necessaria subtrahendo. Cùm enim Dei bonitas passerulos benignè & pascat & vestiât, putas quòd hominem pium eique fidentem destituat? nonne qui homini maxima & cœlestia promittit, minima & terrena ei præstabit? qui tibi dedit longè his maiora, tibi etiam dabit minora. Necessitati pauca sufficiunt, vita breuis est: quid tanto tibi opus est viatico ad breuem hanc peregrinationem tuam conficiendam? longa tua desideria increpat breuis via: incassum multa portantur, dum propè est, quòd pergitur: vi-

Spera in Domino, & ipse te enutriet.

Seneca.
Si ad naturam viues, nunquam eris pauper, si ad opiniones, nunquam eris diues:

Exiguum
natura de-
siderat, opi-
nia immen-
sum.

Diuitiæ ve-
ræ sunt vir-
tutes.

Math. 29.

Christianus
terrena de-
bet vilipen-
dere.

Boni qui
vult habere,
bonus stu-
deat esse.

tæ tuæ cursum considera, & cognosces tibi
sufficere pauca.

Verum esto, frater charissime, vt si alie-
num restitueris, pauper & mendicus futurus sis.
Si vt Deum lucreris, omnia temporalia ami-
seris, an pauper & inanis remanebis? maiora
iis Deus tibi dabit, quia seipsum, qui & ista
creauit. Nunquid fidem? nunquid pietatem?
nunquid interioris hominis bona amittes, qui-
bus ante Deum anima efficitur diues? imò co-
ram Deo in bonis operibus diues efficieris, &
centuplum accipies, & vitam æternam possi-
debis. Abundantes bonis temporalibus, ple-
rumque carere solent spiritualibus, aut certè
minùs cæteris abundare. Verus Christianus in
comparatione bonorum spiritualium, quæ spe-
rat, omne aurum sicut arenam deputat: ei
Christus vnicum est gaudium, qui in cælis fu-
turus est præmium. Ambient terrena genti-
les, quibus cælestia non debentur, concupiscant
præsentia, qui non credunt futura: bona pe-
ritura possideant, vt cum iis in æternum pere-
ant. Esse quidem sine delectatione anima
non potest, aut enim cælestibus delectatur, aut
terrenis: quântò acriori studio ad terrena ex-
ardescit, tantò maiori tempore ad cælestia fri-
gescit; neque enim oculus simul & cælum &
terram potest conspicere.

Sed quid prodest plena arca, si inanis est
conscientia? bona vis habere, & bonus non
vis esse? bonos vis habere cibos, vestes, seruos,
denique bona omnia, & solam vitam malam?

Vi-

Vitam tuam illis præpone, illa omnia tibi chara sunt & pulchra, tu solus tibi es vilis & fœtidus. Si esse vis Dominus tot bonorum, fac ut ea te quoque bonum habeant dominum. Sed bonus esse non potes, nisi ea restituas, quæ iniuste detines: melior est bona vita, quam possidere bona multa. Bona temporalia in tantum bona sunt, in quantum ad usum virtutis proficiunt: si verò iste modus excedatur, ut virtutis usus impediatur, iam non inter bona, sed computanda sunt inter mala. An enim bona aliena quæ iniuste detines, tibi bona putabis, propter quæ malus es? ea ne tibi bona putabis, quæ æternis te subiiciunt malis? Quæcunque huius mundi bona sunt, cuius sunt dona nisi Conditoris? sed placere tibi non debet donum Dei, quod per delectationem sui separat te ab amore Dei. Ne data danti præferas: & dum bona percipis etiam malus, unde crescere in eius amore & timore debueras, inde ab illis longius abeas, & vilissimam creaturam plus diligas quam Creatorem: cui debes totum quod es, & totum quod habes: qui & fecit te, & bene fecit tibi: qui quæ tibi dedit, auferre tibi potest cum voluerit: qui corpus & animam in gehennam potest detrudere, & bona tua temporalia aliis erogare. Tu verò pecuniam pro Deo tuo colis, qui eam plusquam Deum diligis: nisi pecuniam plusquam Deum diligeres, pro ea Dei gratiam & amorem perdere nolles. Avaritiæ tuæ plus obedis, quam Deo, in quo pecuniam habere videris pro Deo tuo; vnum obolum plus diligis, quam Deum:

D 5

quia

Deus super
omnia dili-
gendus.

Pecuniam
pro Deo
colere.

quia pro lucro vnus oboli transgredieris præcepta Dei. Prohibet Dominus, ne fureris, & hoc non facis. Iubet auaritia, vt fureris, & hoc potius facis. Iubet Deus, vt vestias nudum, & id omittis: iubet auaritia, vt rapias alienum, & hoc potius exequeris,

Quo plus
sunt potæ,
plus sitiun-
tur aquæ.

Diuitiarum
custodia
angit.

Diuitias aliter non habes, quam quis compeditus habet compedes quibus plus videtur seruire, quàm eas habere. Non parum enim apud te angeris, dum tua concupiscenti fatigatione perpendis: quo modo concupita dolo rapias, aut alia blandimentis, alia terroribus auferas, quibus vigiliis & laboribus alia tibi acquiras: quantò ampliùs acquiris, tantò ampliùs quæris. Nam si ligna addideris igni, vnde videtur ad momentum flamma comprimì, inde paulopòst cernitur magis dilatari: sic nec auaritia tua lucro extinguitur, sed inflammatur: & dum quo iure quaque iniuria multa congefferis, & satiatus desiderium tuum expleueris, qui priùs ex abundantia requiem sperabas, postea ad adeptorum custodiam grauiùs laboras: nec ea minori custodis timore, quàm eadem acquisiisti labore. Insi diatores metuis, & quod aliis fecisti, ab aliis pati pertimescis. Si vides te ipso potentiorem, violentum formidas esse prædonem: si concupiscis pauperem, suspicaris furem: & qui in aduersis sperabas prospera, iam in prosperis formidas aduersa: sicque huc & illuc quasi quibusdam fluctibus volueris, & varia rerum vicissitudine apud te vexaris.

Tu

Tu Christianus, pauperis Christi discipulus, & ad cælestes Paradisi diuitias vocatus, bona hæc temporalia (quæ miseram animam tuam plus anxietate torquent, quàm vsu suo refrigerant) tanquàm magnum quid admiraris, & in his fœlicitatem tuam constituis? & in terra, in qua peregrini more, pro diebus nouissimis habitas, totum cor tuum totàmque affectionem tuam collocas? Dum transitoria appetis, dum æterna vel non intelligis, vel intellecta contemnis: tam profundè in bonis terrenis iaces, vt nil nisi terrena cogites: teipsum ad quæ proiectus es, deseris, & vice patriæ diligis exilium, quod pateris: & in cæcitate quam toleras, quasi in claritate luminis exultas: peregrinationis tuæ subsidia, in peruentiois conuertis obstacula: & nocturno lunæ lumine delectatus, claritatem diurni solis videre refugis; & vitæ transeuntis fauorem in mortis perpetuæ vertis occasionem.

Temporalia
obsunt, quò
minus in
cælum per-
ueniamus.

Nónne viator ille stultus est, qui in itinere amœna prata conspiciens, obliuiscitur ire quò tendebat? Si haberes ius dominandi super breui aliqua terra, quamdiu eam equo velocissimo pertransires, an ius perpetuò regnandi in magna aliqua patria pro illo transitorio dominatu perdere velles? sed quid aliud est præsentis vitæ tempus, quàm continuus ad mortem cursus: in quo nemo vel paululum stare, vel tardiùs permittitur ire? quid est ipsum viuere, nisi incessanter ad mortem currere? quantò ampliùs viuis, tantò ampliùs ad mortem accedis: quantum transit de
tua

Vita nostra
cursus est
ad mortem.

Episto-
mum dolii,
vinum
transfun-
dens.

Senec. 24.
epist.
Quotidie
morimur,
quotidie
enim demi-
tur aliqua
pars vitæ,
& tunc
quoque cum
crefcimus,
vita de-
crefcit.

tua vita, tantum appropinquat mors tua. Sic
ut enim dolii fronte vinum incessanter effun-
dente, dolium magis magisque euacuatur, nec
tamen ante vltimum stillicidium, vacuum dici-
tur: sic per quædam temporum stillicidia, minu-
tim exhauritur tua vita: nec tamen ante vlti-
mum vitæ momentum, corpus tuum dicitur
mortuum: in media vita iam es in morte, &
seu vigiles, seu dormias, moreris assidue. Quo-
tidie moreris, quotidie commutaris, & tamen
æternum te esse credis? Facile omnia conte-
mnit, qui se aliquando moriturum cernit: si
bona hæc peritura crederes, ad animæ tuæ sa-
lutem ea redderes. In morte dolens videbis,
quam vile & nihilum fuerit quod amaueris.

Itaque, frater charissime, Dei gratiam bo-
nis temporalibus præpone: illam vt lucreris,
hæc amitte. Redde quod debes: redde, quæ
sunt proximi, proximo; & quæ sunt Dei, Deo:
quæ huius mundi sunt, sic tene, vt ab iis non
tenearis: sic terrena posside, vt ab iis non
possidearis: sic transi per bona temporalia, vt
non amittas æterna: sint tibi temporalia in
vsu, æterna in desiderio: illa amittere potes
inuitus, hæc nunquam amittes, nisi voluntarius:
fit tibi mundus pro peregrinatione, cælum pro
quiete patriæ.

